

Felvidéki Híradó.

TÁRSADALMI és KÖZMŰVELŐDÉSI HETILAP.

MEGJELNIK: **MINDEN VASARNAP.**

<p>ELŐFIZETESI ÁRA: Egész évre 4 frt. Fél évre 2 frt. Negyed évre 1 frt.</p>	<p>Felolós szerkesztő: Révész Lajos.</p> <p>A lap szellemi részét, illető közlemények a szerkesztőség, hirdetések és előfizetések a kiadóhivatalra címezve Turóc-Szt.-Mártonba küldendők.</p>	<p>Társrzszerkesztő: Fehér János.</p>	<p>HIVATALOS HIRDETESEK DIJA 100 szögig 2 frt., ezenül minden megkezdett száz szóval 50 krral több.</p>
---	--	--	--

Márczius 15.

A nemzeteket a szabadságra rendszeren a szolgátság és az elnyomatás szokták megérlelni. Mert a nemzetek életére csak akkor nyilatkozik meg a maga teljességében, midőn érzi a rabbinckok terhét és szolgátságának tudatára ébred.

Az emberiség fejlődésében és az eszmék folytonos haladásában vannak oly hatalmas időszakok, midőn a szabadság láza általános izgalomba hozza a szellemeket. Ilyenkor gyengébb nemzetek zsemei hatalmasabb nemzetek példaira tekintenek, a melyek történelmi hivatást nyertek ugyszólván a gondviselésől arra nézve, hogy a civilizációnak zászlóvivői legyenek.

Ily korszakalkotó időszak az 1848. év, amely a szabadság tárogatója volt, a melybe egy francia író szerint, maga az Isten fújt bele. A francia császárság visszaállítása után egyesültek a népek abszolút hatalmú uralkodói, hogy a «szent szövetség»-ben biztossítsák a dynastikus jogokat a népszabadság rovására. De a nagy francia forradalom nem azért dobta az emberi haladás eszméjét a művelt Európa szívébe, hogy a népek milliói szóltalanul tőrjék a nemzetek jogfosztásának kísérletét. A császári

hatalom nem nyugodhatott többé azon az alapon, a melyre a hűbéri-ség korában fektette, mert a haladás szelleme átázott a trónok abszolutizmusán. Az öntudatra ébredt nép nem sülyedhetett vissza ismét szolgátságba, mert a század haladásával oly színvonalára jutott a műveltségnek, mely az önkény-uralomban a gyalázat bélyegét látja sütvé a nemzetek önállóságára.

Az 1848-iki vihar, mely végig-söpört azután Európán, semmi más, mint visszahatása a megelőző évtizedek nyomásainak s míg ez az év a többi nemzeteknek politikai szabadságot fokozta csak, addig nálunk sokkal mélyebbre ható eredményhez vezetett, mert Magyarországnak társadalmi újjászülését is vonta maga után. Mindazt, ami a szabadság biztosítéka, ez időben tudta megszerezni magának a nemzet azzal, hogy egyesülve a nemzeti törekvésekkel, végre-valahára férfúnak mutatta magát. A szabadságharc úttörő hőseinek a legnagyobb dicsősége tehát az, hogy Magyarországot nemcsak politikailag alakították újra, hanem a nemzet társadalmi szerkezete alá is új alapokat raktak.

Midőn 1812-ben a Metternich-korszaka mindinkább kezdte elnyomni

önállóságunkat és fokozta a sérelmeket, a melyek alkotmányunk bástyáit fenyegették, a magyar nemzet nem érátt meg az ellenállásra. Ez az oka, hogy 1821-ig rendelkeztek a nemzet alkotmányos jogaival a nélkül, hogy csak véleményét is kikérni jónak látták volna. A centralistikus áramlat oly erős volt már az időben, hogy Metternich 1821. és 1822-ben megmerete kockázatlani a magyar törvényhozás megkérdése nélkül, hogy ki-veesse a nemzetre a vér és pénz adóját. — Az aulikus-párt elérkezettnek látta az időt, hogy Magyarországot beolvassza az örökös tartományok sorába, — s ezen politikai inzeriákhoz hozzájárult még az a társadalmi erősenység, mely a nemzetiség korszakait jellemzi. Különbön is tartatalanok voltak már a magyar társadalmi állapotok, a melyek a feudális rendszer régiebb tradícióit áptolták. Nemzetünk ellentétbe jött az európai közszellemmel és átröpült volna rajta a haladás szelleme, ha idejében nem képes alkalmazkodni a haladásához.

A nemzeti élet azonban még jókor megnyilatkozott és azt főleg az irodalom munkásainak köszönhetjük, kik szóval és tettel folyton izgattak, csakhogy a nemzetet önállóságának tudatára ébresszék és a halálesapást,

mely alkotmányunkra mérve volt idejében elhárítsák. Nekik köszönhetjük, hogy a bécsi udvar észrevette a húr túlfeszítését. L. Ferencz 1825-ben összehívta az országgyűlést, a mely a nagy reform-korszak kiindulási pontját képezte. Ettől fogva szédditő gyorsasággal kezdte kifejlesztetni a nemzet minden terén anyagi és társadalmi erejét. Már az 1846. III-ik törvénycikkben kimondta, hogy a törvények hiteles szövegének a magyart tekintni, mely eddig hazátlan volt e földön. Sőt 1847-ben már a helytartósági rendeletek és a törvényhatóságok feliratai magyarul nyelven jelentek meg, s midőn ugyancsak azon év november havában V. Ferdinánd megnyitotta az országgyűlést, megtele a nemzetet azzal, hogy a királyi trónusról is magyarul hangzott a trónbeszéd. E sikerek csak fokozták a nemzeti önértéket, megteremtették azt az általános hangulatot, a melynek méhében a szabadságnak nagy alakjai születtek. A mérsékelt irány képviselőjét leszorította a térről a radikális irány hatalmas alakja; a habozó Széchenyi felváltotta a merész Kos-uth, ki lángeszének hatalmával, ékesszólásának erejével a végtelékig fokozta a nemzet ellenállási erejét; megkedvelte vele azt a munkát, amely Magyarországot politikailag és társa-

TÁRCA.

Az elválás.

Beszély.
— A «Felvidéki Híradó» eredeti tárcája. —
Írta: KOSSÁNYI GÉZA.

I.

Egy levél töredék.

— — — Mindzekből láthatod kedves hügom, hogy épen nincs olyan gyors előlepretesem és k—ra való áthelyezésem miatt panaszkodik. A város elég nagy, hogy Kóváry Nándor hercegnék és mint hallom, kissé frivol udvartartásnak is helyet adjon; a társaságok megosztalanak, a hivatalnokok öszertartanak, mi katonák megiehetős izoláltak élünk. A vidék elég szép, hogy régi szenvedélyemet a tájkép-festészet iránt kielégítse, a szolgálati viszonyok a legkenyelmesebbek — azért nyugtass meg jó anyankat, mint nőlen örnagy, igen kellemes évetek fogok itt töltöni. Latogatást csak ott tettem, a hol nem volt elkerülhető, ismered ellenszenvemet az ugynevezett társaséit ellen, akadok-e néhány igényeimnek megfelelő családra, ki tudja?

Jó anyannak mond, ne aggódjon miattam, jó vagyok, és remeieim új csendes életemben nem fog egybe zavarni, mint olykor a vágy titeket kedveseimet ölelhetni, mint a meg szívbeli óhajtás ama csendes, bekés has után, melynek alján a Szamos csörgödez.

De még egy újságot akarok veled tudatni, jó anyannak nem merem megírni, a melyet azért a te kezébe teszek le — Nyarádi Livia itt van, — ferje magas hivatali visel, de csak a telet tölti a szekvá-

rosban, nyaron, innen alig egy órára fekvő birtokukban élnek.

Ma este először fogom egy bálon viszontlátni, a melyet a város a tisztikarnak rendez. Hugocskam, kedves lloankam, szinte érem öz szeméid ijedti pillantását e nő nevének említésével, a ki leány korában batyad első és ez óraig — egyetlen szerelme volt. Engedd hogy eszokljam szép szeméid, a melyek bizonyára agrodva vizsgálják e sorokat, reszketett-e a kezem, midőn ezeket írom. —

Légy nyugodt! Tizenkét hosszú év telt el azóta, hogy ama ifjú leány egy hiú anya rábeszélésének engedve, a szegény hadnagyot a faképnél hagyta és a fiatal, dúszárgad földbírtokosnak nyújtotta kezét. — Ez mindennapi történet, a mely mindaddig az marad, a míg előre látó, okos leányok, — szegény hadnagyok és gazdag földbírtokosok közt választhatnak. Ez az ábránd, mely egy csendes holdvilágos éjjel kezdődött, és véget ama bálon ért, a midőn Livia az első kerengőt Nyarádi úrral táncolta, ma már csak homályos álom gyanant lebeg szemem előtt, a mi pedig e két végzetes nap közt történt, oly szép volt mint az ifjú tavasz ünnepe; ma — — — vége mindennek. Ez élet vasmarka akkortájt éppen jókor ragadott meg, elrántott, tovább vitt, nem hagyva időt az ily körülmények közt annyira vesélyes merengésnek. A hatvanas évek haborus mozgalmait visszaadták hivatásomnak. A mikor aztan minden lecsendesült, ezertem, hogy vannak kötelességeim, megtudtam hogy mindenki talalhat munkát, ha dolgozni akar és hogy a szerelem csak üdülést legyen az élet sivar küzdelmeiben nem pedig fog látkozas tárgya. Kedves mamánk teved, ha azt hiszi, hogy bogyodogtalan vagyok, mert meg nem értem ra ily értelemben feleudni,

végzetetlen szerelmében még mindig mely keserűséggel gondol életem ama gyászos szakára, holdott én nyugodt lettem. Mondják, hogy a zene, mely ezek egyedüli vigasza, sok ember előtt bees nélkül szivesen nélkülözött dolog. Nem volna-e lehetséges egy férfúnak, a kinek az emberi haladás nagyzerű gépezetében szerény, de biztos munkatere van, a szerelmi édes szórakozását nélkülözni?

Ez egy égető kérdés, címe lehetne egy hosszú komoly fejezetnek, melynek tartalma kedves hügom nem szeretnélek elkeseríteni.

Különbön is Livia, ma Nyaradiné, élettem teljesen idegen, nincs semmi a mi gondolkozásomtól tavolab eshetne, mint másnak — a felesége. Ismered nagyon is jól nezeimeit, az ily dolgokan előttem már a homály is a becsület ragyogó tükrén szegényletes dolog, hat meg a szenny, a loit? — Ama egyszerű tény, hogy Livia Nyaradiné nevű vesei, szejjel tepeit minden össekköte-test közttem és közte. Milyen hatalom szöhetné azt megint ösze? De azonkivül nevet gyakran említek a herceggel együtt, meg ukabok, hogy egészen közömbösen lépjek eleje. Annak bizonyosságára mennyire nyugodt maradt fejem és hogy igaz, Éva anyunktól eredő asszonyi kivancsiságot kielégítsem, hogy nézett ki Livia, mily oltozékelt viselt, ezen leveleim csak a bal után fejezem be. Tehát addig is turelem.

Ejtel után.

Láthatod szavannak állók! A bálnak még ugyan nincs vége, a tancról fiatalabb bajtársaim javára lemondtam — a hőség túrhetlen volt, a termék szűfőség telve. Ma különösen venek éretem magam, fei sem

figyatom, miért tartottam egykoron a bálakat a földi mulatságok netovábbjainak. Szantalan ismeretlen, azaz igen sok bemutatás, még több haszontalan szóvaltas, néhány köteles megtancoltatás, ennyit a bálról. Az első négyes közben, melyre egy igen kövér és ennek megfelelő súlyú «zedesné»-vel válaikoztam, érkeztek meg Nyaradiné. A ferje nem változott, csak egy kissé kövérebb lett, de Nyaradinéra, ha ferje nem lett volna oldalán, nem ismertem volna. Magasabbnak, vélem, mint az előtt, és karcsúbbnak, haja is sötétebb. Az emberek buszkének mondják, én kinezészet rendkívül előkelőnek találtam. Ára bár még mindig ragyogó szép, kissé bagyadtanak látszik, valia meg mindig classicus szép.

Leginkább megváltozottnak szemeit vélem. Emlekszem még bizonyára ama mosolygó vidám kecs szemekre, hiszen teged is elbolyogtak; esküdni mertünk volna, hogy e szemeket köny nem fogja aztadni soha, és most azt hinned, hogy e szem nem nevetett, nem nevetetett soha. Ama vidám kecség végkép kialudt, most ama szemek sajátszerű mely e ragyogó pillantásával bír, a melyek sókat sárnak. — Különbön kölesőn udvözölünk merőben hideg volt, nem tudom vátottunk e tiz közönyös szót. A hang, ama csengő, és olykor megint mela hang oly kevéssé változott, hogy szinte megremültem, a mikor beszeini hallám. Livia az egykor hőnszeretett Livia beszélt és mégis mintha nem ő lenne Nyaradi úr mint nejeinek régi barátját udvözölt, ama hideg udvariasággal, ama gúnyos, buszke mosolyai ajka közül, melyet annyira gyűlölttem. Megnévása szerencsétlenül ott hazánál látogatásomnál, feltűnő szívelyes volt. Neje erre mit sem felelt. Algha fogom e latogatást meilözhetni,

dalmilag regenerálta. És a Kossuth alakja éppen azért marad örökké nagy a történetben, mert ha állandó politikai eredményeket felmutatni nem volt is képes, de a társadalom újjászervezési munkáját teljesen befejezte. Ő neki köszönhetjük az önálló Magyarországot és eszméjét, a mely vezércsillag fog maradni politikai látókörünkben minden időkön át. Neki köszönhetjük a független magyar miniszteriumot, neki köszönhetjük, hogy a népképviseleti rendszer rendi alkotmányát át lett változtatva; neki köszönhetjük a testvérhaza összeolvadását Magyarországgal, vagyis az erdélyi uniót, de ami talán mindennél még fontosabb, neki köszönhetjük a jobbgyrendszert eltorlósítását az urberiség maradványainak megszüntetését, mely a jobbgy-polgárt nevelt, mint egykor a kereszténység a rabszolgából jobbgyot...

Hogy a szabadság külső alakjában sem hiányozzék az életel szellem: levete a szabad szó és a szabadgondolkodás testéről a bilincset és jogaiba igtagta az emberi szellem szabadságát a saját felszabadításával.

Míg 1848 a többi nemzeteknél csak politikai térfoglalás kísérlete volt, addig nálunk egy nagy nemzeti újjászületés, a mely nélkül korhadó intézményeink mellett sirba roskadt volna a nemzet.

Ezért drága nekünk 1848. márc. 15. mert sarkpontjává lett nemzeti törekvésünknek, a melyben a magyar nemzet kulturális hivatása és nemzeti szabadsága megfordul.

H. J.

A növények vegyi alkotáról.

Irtá: RÉVÉSZ LAJOSNÉ.
(Folytatás.)

Melyek a növény táplálkozási szervei? A gyökér és a levelek. Vajmi különösek játszik a táplálkozást ilyen módon megtenni; de avatkozunk bele a gyökerek és levelek

dolgaiba, akkor a továbbiakra még következtünk is szabad.

Apró, szivós, de vékony falú sejtekből áll a növény, amely sejtek mindegyike egy-nemű sejtnévből van kitöltve. Ne gondoljuk, hogy a növénybe úgy halad falafe a táplálék, mint akár a cukorba a kávé, lampabélbe az olaj, vagy itatópapír módjára.

A sejtek között folytonos anyagcsere létezik, és így az erősen összenyomult sejtekben áttázasd által addig váltakoznak az új nedvek a régvél, amíg valamennyinek tartalma egyenlő nem lesz.

Ebből következik, hogy a növények csakis olyan anyagokból táplálkozhatnak, amelyek már előbb folyékony állapotba jutottak; és így a viznek, mint a szilárd testek oldó szerének, a föld belsejében nagyon fontos szerep jut.

De ez még nem zárja ki a légemű testeket sem a növények tapköréből. A levelek aprónyalásokon át szívják magukba a levegőt; a fény és meleg segítségével fölbonthatják a szén-savat, — a szenet fölépítésükre használják, az oxigént pedig szabaddá teszik.

Ez a növények u. n. lélegzésének eredménye; amely két tény — t. i. hogy szén-sav van a levegőben és hogy oxigént választanak el a növények, — kísérlettel is bebizonyították.

Azonban éjjel sem szűnnek meg élni a növények és a leveleltől megfosztott fa nem pusztul el, mert van a növényeknek gyökere, amely vízben feloldott szén-savat szí magába és a földben létező összes — az illeto növényeknek alkalmas — tápanyag mind a gyökereken keresztül halad a növényben fölfelé. A levelekből a legnekemefele törek-szenek és így történik a növények nedvke-ringése.

Az emberi testben sok a légeny tartalom, tehát az ember tapaszterei gyanant használ növényeknek sok légenyt kell tartalmazni; nem a levegőből, hanem a gyökerek segítségével a földből, kőnnyel összeköttetésben, u. n. ammoniak, vagy legkö-neg alakjában.

Amely föld nem nyújthatja a növényeknek a szükséges táplálékot, azt mesterséges úton kell javítani, ami ismét a gazdasági-vegytan feladatát képezi.

Tudjuk már, hogy melyek a növények alapemelei és mellékes alkotórészei. Táplálkozasuk módját is ismerjük; megfellehetünk talán azon kérdésre is, hogy — ha egy növénykét üveg alatt megkínálnánk egyenként egy kis éleennyel, kőnny-, szén-, légeny-

nyel egy kis vassal, mészszel stb. vijjon irányra volna-e neki és nőne-e szemléletomat?

Csak azért sem, mert a növények sokkal szerényebbek, hogyssem ilyen cifra, különö estétet kívánának maguknak.

El van már rendezve az ő éléskamrájuk anélkül, hogy emberi kére várta volna. Nekik csak az összetett és modikált tápszer izlik, valamint mi sem ennők meg a lisztet, sőt, nyers krumpilt, babot, meg többéfelet.

A növény élete hasonlít egy regényhez. Nem merés a hasonlat, fölteve, hogy a regény hőse, pl. tegyük föl a burgonya iránt érdeklődünk. Mert vajmi meglepő fordulatok vannak az ő sorsában; és valóban sok érdekes dolog (a realizmus körében) hiánya még a mi életünkben is, ha a burgonya is nem aldozna a mi érdeklődésben.

Tegyük vízszámba megvezelt burgonyát, csavarjuk a viz alatt, akkor ez megzavarodik és később a viz feken finom fehér por rakódik le; a keményítő; amely jó meleg vízben, felduzzad és csiziré alakul. — Keverjük össze keményítőt sok vízzel, aulybe egy kevés kén-savat tettünk és melegsítük azt a keveréket, amíg szintelen folyadéká nem változik. Tegyük bele krépatort, aztan szűrjük meg az egészét és szűrés után pároltasuk el szőrp sűrűségig.

Ezen szőrpből hosszabb állas után kis kristálykák válnak ki, melyek — ha megköltjük — édes cukor gyanánt izlenek. — A kréta kivonta a keverékből a kén-savat, a kén-sav mész (gypsz) a szőron maradt a keményítő vízzel szőlőcukorra lett.

Talán a kén-savon kívül más anyag is képes cukrot előidézni. Mi okozza a fiatal növényhajtások édesességét és különösen az arpacisart, amelyet talantának ismerünk? Az arpa csirzasakor a siker, vagy növényi fibrin felbomlik és diastas (erjesztő) anyagá lesz, mely az arpa keményítőt részben keményítő-cukorra változtatja és így a kén-sav és a diastasé (erjesztő) anyagoknak van említett hatásuk a keményítőre.

A szesz italok körében fontos szerepet játszik az erjedés, amely átalakulás közben az illeto folyadék cukor tartalma szeszé változik.

Kérdés, hogy mi okozza ezen vegyi átalakulást?

A háztartásból ismerjük a kenyér megkelesét, ez pedig egyértelmű az erjedéssel. A kenyérsütésnél élesztő anyagot használunk és minden erjedésnél ezt kell segítség-vénnünk. Az élesztő anyag pedig nem egyéb, mint bomlásnak indult fehérye tartalmú anyag, melyet ha cukros vízbe teszünk,

abban apró gőmböcsék képződnek, a folyadék fenekére szállanak és az u. n. alst-pót képezik.

Ez képződik a bor erjedésénél is. Ha ezen seprőből egy keveset olyan vízbe teszünk, amelyben arpacsem csirazt, akkor itt az élesztő ismét fehéryét talál az árpából és ettől láthatólag növekedik.

Az élesztő növekedéséből arra következtettek, hogy az erjesztő-gombakhoz tartozó növény, melynek csirái a levegőben is mindig léteznek.

Ezért, ha nyitott edényben cukortartalmú folyadékot állani hagyunk, ezek a csirák a levegőből belé jutnak, ott elszaporodnak és a folyadékot erjedésbe hozzák.

Azonban még nem tudjuk; mi tulajdonképen az erjedés? Pince tornában az erjedő mustból apró gázbuborékok szállnak fel, egy szolvan forrásba hozzák azt és közben mindig jobban felzavarják. A gáz fejlődése végre megszűnik és a must is megcsitul, mivel a benne lebegő szilárd részecskék, mint seprű, leülepednek.

A must azonban nem maradt ezek után is édes, hanem szesz isz és szagú, ami az új bor jellege. Ha a fejlődő gázbuborékokat összegyűjtve, szesz vízzel összerázzuk, ez tejsz kinezésű lesz, ami azt bizonyítja, hogy a mustban erjedés közben szén-sav képződött.

Tulajdonképen a cukor felbomlása ez-elszálló szén-sav és a borban maradó borszesz. A szén-sav fejlődését bizonyítják: erjedéskor a pincében levő éleveszélyes levegő, a kenyér megkelesése és a ser peszégé üditő kellemes íze.

Minél több a szén-sav tartalom a borban, annál kellemesebb ital; amit bizonyítani látszanak a pezsgőborok. Ezekben az utóforras beudagozott palackokban történik, a cukor egy része oldatlanul marad és ezért édes a pezsgő és a szén-savtartalmánál fogva pezsgőve tölti be a poharat.

Ellenben ha a bort lassan érj szűjk, szesz tartalma mindig kisebb lesz, csekély édes-sége is marad; és úgy keletkezik az ó-borok.

Kísértünk meg a borszeszt is átvarázsolni. Nem szükséges más, csak öntünk vízbe néhány csep borszeszt, állítsuk meleg helyre nyitott edényben és tegyük bele egy kis ecetes kenyert. Néhány nap múlva a borszeszből ecet lett.

Ez esetben megint egy kis erjesztő gomba működött az ecetes kenyér alakjában; ez a folyadékba vonta a levegő élely tartalmait; a borszesz az éleennyel egyesül, a helyett kőnnyet bocsát szabadon és így borszeszből vízes ecetsav keletkezik.

de hát miért is hagyám abba? Végre is nem egyébb egy társadalmi kötelesség egyszerű teljesítésénél, melynek elmulasztása úras találgatásokra, haszontalan megszólásra adna okot. Azután meg be kell bizonyítanom Nyárádyának, hogy a multat oly mélyen tettem el, a mennyre csak ohajja. Meg vagy nyugtatva? Elégé jeleztemet helyzetem? De talán még sem; elejéttem leírni Livia öltöztét. Ma is a legezserűbbnek, de legizesebbnek találtam. Hosszú uszalyi fehér selyem ruhát viselt, csipkével elaraszta, melyeknek ritka becsé valóságos forradalmat idézett elő a hölgy közönség között, hajában thearózsákat és gyémánttűket láttam, kezében remek csokrot tartott; midőn csodalózasomat fejeztem ki a ritka virágok szépsége felett, egész nyugodtan monda: «Széplaki üvegahazunkból való! — A herceg természetesen ott volt, koránál idősebbnek néz ki, arc kifejezése kiált, faradt, csak ha Liviával beszélt elenkültek meg vonásai és valóban sokat, nagyon sokat társalgott vele. — De a reggel nincs távol. Faradt szemeim lecsukódnak, ölel szeretett anyakkal együtt

bátyód
A n d o r

Mi lehetett oka, hogy a faradt szemek, azután még soká bámultak a lámpa fényébe holott a kéz már rég pihent; hogy a hasadó hajnal még ott talála a nehéz gondolatokat és szép férfihomlokon; mi nem engedte lecsukodni Balint Andor könnyes szemét?

(Folytatása köv.)

Hogy találta fel egy magyar ember élete boldogságát Amerikában?

Elbeszéli: JUSCSÁK NERNSEE PAULA.
— A 'Felvidéki Híradó' eredeti társaja. —

Halmási Béla huszonegy éves volt, mikor Budapesten az orvosi szigoriatokat elvégezte.

Mintgöy igen szegény és nagyravágyó volt, egész erővel nekifejtőd, hogy valami jó helyzetet szerezzen magának. De az eredmény legalább anyagi tekintetben nem volt kielégítő, mert többnyire csak a szegény emberek hivtak őt meg betegekhez.

Nem tudott kielégítő működésre szert tenni.

Hozzájárult még az is, hogy túlságos önbizalommal bírt, mely nem elégedett meg az érelt eredményekkel. Emellett a rendkívüli farasztó működés, főképen a téli hónapokban, megtörték lelki erejét annyira, hogy, hazaját, hol a szerencse nem kedvezett neki, elhatározta oda hagyni és elmenni Amerikába szerencsét próbálni.

Lehetetlen elmondani, hogy mennyi fáradságot és kemény megpróbáltatást kellett kialsnia, mialatt nem egyszer megbánta elhamarkodott tettét, végül mégis megérkezett számára a szerencse oraja, s négy év múlva Pittsburg város legkeresettebb orvosi közé tartozott, és most már kibékült volna sorsával, ha a szokatlan egal egészségét meg nem rongálja.

Elhatározta magában, hogy a mint az Amerikában szokásos, elmegy a hegység közé utazni.

Vett magának egy jó lovat és elindult két hónapra Pensylvania erdői közé, hogy legalább jó friss levegőt szivhasson.

Élőltta magát könnyű puskával, meg va-

dász tászkával, hogy útközben vadászhaszon, mely időtöltés, miután falon született, kedvenc multságai köré tartozott.

Szürke lovakabát, vadász kalap, meg egy kis bőrdíj fehérművel, képezte összes poggyászát.

Harminc éve, vidám és tréfas kedély hangulata hajlandóvá tették őt arra, hogy bármily nagy eszme gyökeret verjen agyában, különösen akkor, mikor az új képek oly kellemes ellentétet okoztak Pittsburg nyomasztó forró levegője és nagy városi élet-életen.

Igy ment ki a hegység közé és az Alleghani előhegyein athaladva, a Lohhavi völgybe jutott, hol több napig tartozkodva, utazásának nagyobb része valami különös eset nélkül ment végre.

Ezen völgy körül a környék igen szép volt, közel a völgyhöz emelkedett a hegység, alján örök zöld fákkal fedve, melynek csúcsai közt nagy granit sziklák tűntek elő. Nagyyszerű bukk fák terjesztették szél lombjait a Delavare folyó fölött, és összefonódott gyökereikkel néha egészen fantasztikus látványt nyújtottak.

Egy napon miután hosszabb farasztó lovgalást tett, abba a helyzetbe jutott, hogy összes gondolatait egy eszme foglalta el, mely képes volt, egy faradt utas kedély hangulatát fölizgatni, — ez a vacsora, meg éjeli szallas volt.

Az eszme gyomor és rendkívüli fáradsághoz, még hozzájárult az is, hogy lova, mely külföldben kitűnő jó volt, és naponta több angol mérőfódt tett meg, megszuantult.

Körül nézett, hogy nem találta-e mégis valami menhelyet, de a látvány nem igen biztató volt, mert sehol sem mutatkozott menedékhely; a legnagyobb vadon némasága vette körül. Újat azért lassan folytatva,

bizott a véletlenbe, mely majd valahogy segít rajta.

Igy ballagva előre, lova egyszerre nagyot horkantott — hirtelen megállt és ijedten nézett oldalra maga elé.

Egy pillanats elegendő volt, hogy lovának csodalózasát ő is észre vegye. Talán házs lépésre töle egy szikla alakú nagy kővön egy nő ült, kái egy sajátságos dudoló hangon, valami dalt énekelt.

Igyélmesebben rá tekintve észre vette, hogy körülbelül 20 éves és csodalószérű alak volt...

Dús, egészen térdig érő rendetlenül összeszuszált fekete haja egy szabályos vonású arcot környezett, melyen a nagy szelid két szemek olyan csodalótas ellentétet képeztek. Öltözetét lehetetlen leírni, mert csak egy rongytömegből állott. Karjai meg lábai meztelenek voltak, topánt meg harisnyát nem viselt.

Az arcnak tagadhatatlan szépsége mellett a látvány nem vonzó; az arc kifejezéstelen, a szemek lomhák voltak, egy szóval nem volt semmi bennök.

«Jó estét miss», — szólt, amint a feltűnő alak közelébe ért — nem ijesztette meg a lovat?

Epen nem! volt a válasz azon a saját ságos hangon.

«Kaphatnék-e itt valahol vacsorát meg éjeli szállást?»

«Kérdezze meg Maryt».

«Az edes anyját».

«Nem, nekem már nincs anyám».

«Hogy hívja magát?»

«Ruth; jóijon megmutatom Önnek hol lakik Mary! És a sziklárol leugorva, mintegy fiatal hűs, egyenesen megállott előttem.

Alakjában volt valami királyi, az a sajátságos kellem, mely Amerikában egyaránt sajátja a salón dámanak és az indián nőnek.

(Folyk köv.)

Lapzemle.

Lapunkban nem egyszer szelöltettük már meg a be- és kivándorlás kérdését. A kivándorlást a felvidék sajtósága viszonyainál fogva nem ítélte el egészen, azon felfogásból indulva ki, hogy tótjaink leg többnyire visszatérnek néhány év múltán hazájukba s így népességünk ezáltal nem szenved érzékeny veszteséget. Továbbá az Amerikában szerzett keresmény jelentékeny részét pósta útján haza küldik itthon maradt hozzátartozóknak, s az eladósodott birtokok illy uton néhány év alatt a teherrel felszabadíthatnak. Ramutatunk arra is, hogy az egyedül, amitől féltjük a kivándorlókat: a panszlavizmus amerikai befolyása. Mert, hogy a panszlavizmus rendszeresen dolgozik kivándorlótól népek megmontatásán, azt tagadhatlan. S e tekintetben igen figyelemre méltóan elmélkedik egyik felvidéki lapjaink, a «Vágyólyi Lap», ezeket írva:

A kivándorító tótok rendszerint cseh ágensek karmái közé kerülnek, kik nem csupán testük erejét, életkedvet használgák ki, hanem az onfelelő lelküket is, egész gondokozásukat megmételtyezik a szocialista, panszavi munkásegyletekben. Az illyenek gyűlöli lesznek minden isteni és emberi tekintélynek; céljuk: a társadalmi rendnek teljes föllforgatása — és vak gyűlöletük szuperlatívuszának tárgya: a magyar. Nem tagadjuk a kivételeket, de szemünk e.ót a többségre.

Nagy vad! Fajdalom, hogy az újabb pozitív adatok csak meg inkább erősítik. Ki sem lehet számitani, hogy az ily elvekkel szaturált egyén, ha visszatér, hány jóhiszemű tarsat képes megmontani, tudván azt, hogy a ködmön alól amugyis önkéntelenül ki-kötör néha a «kaput» elleni szénvedély lángja.

Kivünk levén, hogy az allitás adóstokra támaszkodók, ez elvinközé képest akarcja a kimondott vadat bizonyítani. Egy nyitra-megyei honfi emigyen ír e ügyben: «A múlt hónapban tennivalom akadt szép vármegyénk Morva határszéli vidéken... Egy falusi parasztházban szemembe öltik egy terjedelmes nyomtatvány, fölveztem azon hiszemben, hogy valami nemzetbolgító partprogram. — Nem volt az, hanem volt a Pittsburgban megjelenő «Amerikansko-Slovenske Noviny» egyik száma. Épületes és tanulságos dolgokat találtam a nevezett lapban, melynek egy különös tervet sikerült megvalósítani. Először az amerikai tótok munkásegyleteket egy «nemzeti tótok egysége» (Narodny Slovensky Spolok) egységitte s most e nemzeti tótok egysége segítése pengzgyűléseket indított meg a magyarországi «elhagyott tótok nemzetiségi céljaira». A lap, mely hat év óta a fenn nem mely hetenkint igen tekintélyes alakban, het hasábon nagy 12 lapon jelenik meg, évenként ezreket remél összehozni a magyarországi tótok nemzetiségi szükségleteire... A lap előt egy Rovaniack nevezeti, viamelyik vidékünkbeli kath. Seznamiumból panszlavizmus miatt kizárt ember áll, ki igen agilis és a mások közöttön polgári-iraj majdnem közönyös lapból elsőrendű panszav lapot teremtet, melynek minden cikke és minden híve a tótokat egységesen fegyverrel tanítja a magyar-sággal ellen...»

Miután tudomás szerint a Pittsburgban megjelenő «Amerikansko Slovenske Noviny», ki van tiltva Magyarországról területéről, az en hazigazdának, a ki egyszerű tótok földmívelés, válassza azon kérdésre, hogy honnan jó ez az újságlap ide, az volt, hogy a mi embereink, akik Amerikába vándoroltak, ruha és egyéb küldeményeikkel ezen újságot is küldik ide a vidékre, nekem is — úgymond — íám és menyem van Amerikában s azok küldeményeivel éhezett meg az újság is, melyet naunk — úgymond — nagyon sokan olvasnak, mert sokan vándorolnak ki innen folyton Amerikába és itthon maradt öveinket kedveskednek ezen újsággal is.» — Hasonló módon jut e lap megynék lakosa közé; hiszen a leve is megynékben. Ez amerikai tótok egysége, irodalmi választmányá mostanában irodalmi pályázatok hirdert a hazai tótok lapokban. Szandekuk nagy képes nap-naptari kiadni az 1893-ik évre s e célból 10 doláronként

ízetik a dolgozatok nyomtatott ívét. Jelenlévő azonban a végső megjegyzés, mely szerint kell, hogy a pályázók dolgozatai «tendenciózus» színezettel legyenek megírva s a nép életéből véve! Hogy e tendencia alatt mi értendő, kiki elképzelheti; különösen, mikor Rovnianekre kell a dolgozatokat címezni.

Azán ekként zárja be nevezett emlékedését: — Az ellenséget soha sem szabad kicsinyelni, nem különösen a kerülő utakon járó, elszánt, a titkos machinációkhoz értőtől. Nitimur in vitia, cupimusque negata, a tiltott gyümölcs után vágycokzik az emberi természet. Tudjuk a történelemből, hogy a francia nagy forradalmi rémletetek csiráit nagyrészt az amerikai harcműzőköl hazatérők hozták a nép közé. Ne felejtjük el, hogy har Irlandnak csakugyan elég oka van panszadnik Albiontra és jóval több volt a multban: lakosai azonban erőszakhoz nem nyultak mindaddig, míg az Amerikába kivándorlók irték által erre fölízgatva nem lettek és nem segélyeztettek. Okuljunk már egyszer másként a káran is, és ne mindig csak a magunkén!

Ebren legyünk tehát és tegyünk valamit, hogy a kivándorlást társadalmi úton megakadályozzuk! Szoronylva hiába állunk a kivándorlók újába! Irt-uk ki a népből a szeszies italok mértékellen évesztet; tanítsuk ki a gazdalkodás és gyümölcskeresést ökszerű üzésére; használjunk föl minden eszközt, mely alkalmas arra, hogy jóvalavó népünk megtarthassa aytái örökét, mert ha ezt megtarthatta, akkor sohasem fog a tengeren túlra kivánczolni.

Tegyünk, míg nem késő!

Levelezés.

Tisztelet szerkesztő! Rukán marcius hó 1-én a sutói és krpellánin inségek javára hangversennyel egybekötött tanulmányokat rendezett a városkereszt egyesület rutka fiókja. A hangverseny 4 száma de különös n a «hű vadasz» sextettje — melyet Schwöder Emil ur tanított be, és vezetett és a Katona János utalást eladott Beriot Lucia Concertje pajzsa tészta aradott — nemkülönben Róch József ur szavaival, a ki Tompa Mihály «Új Simeon»-jat e ökeő modorban adta.

A hangverseny tombola követte, melyre tekintettel a jótékony célra a rutkai közönség 150 szébbnél szébb tárgyat adományozott és mely érdekesseivel a legkedvesebb aminóban tartotta a közönséget, a főerdeket a főnyeremény fele iranyban, mely a voróskereszt egyesület által aital fejanlított és egy szép ezüst fentaltól állt és melyet a szerencses nyúró Gruber Vilma urhogy bizonyosan kedves emlékként ezen sikerült mulatságra meg fog orizni. A tanulmány rutka vendéget Martonból csakis a rutkai hógyökösön vett részt és kivételadig a legobb hangulat és kifradhatatlan tancdél uradokott.

A mulatság útsza jövedelme 178 frt 65 kr. volt melyből 7/12 rész — 119 frt 12 kr. a fennjelölt jótékony célra töröcvarmeyer főispánjának lett beszolgáltatva.

Felüljiztetek: Ilich Ferenc 10 frt, Komakovsky Nandor 2 frt, Kraticsek Ferenc 2 frt, Filip Lajos 2 frt, Filip Ede 1 frt, Hübner Ottokar 1 frt, Springer Győző 1 frt, Vinkler István 1 frt, Vukovics Lajos 1 frt, Germar Ferenc 1 frt, Verbiz Mano 1 frt, Schwarz Ede 1 frt, Löwenstein József 1 frt, Ronay Ödön 1 frt, Dobrovics László 5 frt, Maday Ferenc 1 frt, Galie Béla 1 frt, Dr. Zwinniger 1 frt, Lucsvinai Győző 2 frt, Friedmann Mór 1 frt, Moser Kálmán 1 frt, Goldberger 50 kr. Zaturecky Imre 50 kr. Banky Gyula fomenkő 2 frt, Epstein László 1 frt, Diuhos Ferenc 2 frt, Gotsch Janos 1 frt, Lux Vilmos 50 kr. Horray Imre 4 frt, Egy moszoci 1 frt, Judit 2 frt, Gazdik 1 frt, Füzelj Árpád 1 frt, Fabry László 50 kr. Molnar Gyula 1 frt, Schulz Lajos 5 frt. Baumgarten 50 kr. Janovics 50 kr. Vogel 50 krajcar. Bacher Henrik 1 frt.

Rutka 1892 marcius 8-án.

Tisztelettel

Eder.

Kimutatás

a töröcvarmei inségek javára újabb a következő adomány érkezett szerkesztőségünkhez:

Egy tarokkarság frt 1 20

Eddig kimutatunk 62 frt 10 kr. ezzel együtt eddigi gyűjtésünk 63 frt 30 kr. tesz ki.

HIREINK.

Marcius 15-én a vármegyei ház nagytermében tartandó jótékony célú szini előadásra a következő szinlap bocsátott ki: 1. «Szeged a száron». Vígjáték 1 felvonással: Grubici László. Személyek: Kurucz Boldizsár, földbírtokos Révész Lajos; Melanie, leánya Lehotzky Ilona; Kurucz Gaspar nyugtalan, Boldizsár öccse Darany Péter; Zsolnay ügyvéd Lux Samu; Merley, menek Mihály; Sándor; János Kurucz Boldizsár, inasa Thomka János; Julcsa, Melanie szobalánya Szentmiklósi Irén. II. «Égy ott». Vígjáték 1 felvonással: ifj. Abranyi Kornel. Személyek: Széplaky Róbert Moskovics Ervin; Laura, neje Kossuth Berta; Békecsy Gergely, Róbert barátja Csepessanyi Lajos és Irén Laura barátja Toperczer Anna; szobalány Toperczer Mariska; Inas Noszak Géza. Kezdeté fei 8 óraor. Jegyek arai: Helykülönbség nélkül ühölty 60 kr. Alölhölty 40 kr. Deakjegy 20 kr. Jegyek előre valthatók Lehotzky Vilmos főszolgabíróval s este a pénztárnál. A szini előállítás közvacsora között szintén a vármegyei ház helyiségében, a közvacsora személyenként 1 forint.

Töröcvarmeyer törv. hat. bizottsága e hó 14. napján, d. e. 10 óraor tartja tavaszi rendes közgyűlést a vármegye székházának nagytermében. — Targyrozata a következő: 1. Alispáni jelentés 2. Nagyméltóságú m. kir. Belügyminisiteriumnak leirta a szolgabírói hivataloknál alá mazott díjnyok napidíjai tárgyában. 3. Nagyméltóságú m. kir. Belügyminisiteriumnak a hűsvágás szabályozása tárgyában hozott vármegyei szabályrendeletk jövahogy leirta 4. Somogy vármegye közönségének átirata 5. osaszari és apóstiti kir. Felügy. korosztályának, nek egyfelhasználás évfordulója alkalmából f. gyűlés június hó 8-ik napján megünnepelte a képviselőházhoz és a magas kormányhoz intézett feliratának partolása iránt 6. Somogy vármegye közönségének átirata a vedtörvény-utasítás 94. §-ának az 1881. évi VI. t. c. 20. §-ával öszhangba hozása, illetve módosítása tárgyában a képviselőházhoz intézett feliratának partolása iránt 6. Szeben vármegye közönségének átirata az Olt folyó hajozhatóvá tétele tárgyában a nagyméltóságú földmívelésügyi m. kir. Ministeriumhoz intézett feliratának partolása iránt 7. Hont vármegye némely községi nevének megváltoztatását tárgyzó határozata 8. Trencsen vármegye közönségének airta a községi alateségsegélyi alap közönségeknt külön való kezelésének megszűntetése tárgyában a nagyméltóságú földmívelésügyi m. kir. Ministeriumhoz intézett feliratának partolása iránt 9. Időközben beérkező ügyek.

Bucu-öst. Malysz György albrónak körünlő való távozása alkalmából az ügyveki kar és jó barátai bucu-lakomára gyűltek össze tegnap este a Pats vendéglőjében, hogy meg egy kedélyes estét töltsenek együtt a jó barátai. Mert valóban az volt a körünlő távoz. Nem könnyen megégedett fél, de a kit egyzer barátja fogadott, annak minden körülmények közt megbizható, igaz, hűséges barátja lett. — Hivatalában lelkiismeretességgel és szaképzettséggel olyan tekintélyt tudott magának kivívni, hogy az ügyveki földellen elismert és emlegetés tegnap este is a brói pályára való ratemettségéért. Szívünk bővíványuk a jó barátai, hogy találja fel Liptóban is azt a barátai, mely Martonban mindig kedvesen fog emlegetni reá. Legyen boldog kedves családjaival együtt!

A keresk. közpiskola ifjuságának önképzőkre — mint irtuk — marcius 15-ét szid ünnepi ünnep meg, melynek műsora a következő: 1. «Hymnus», Köcsöcsetl; zeneje Erkel Ferenczi; harmonium kísérettel előadja az iskolai zenekar. 2. «Elnöki megnyitó». Elmondja Boldis Ignacz, igazgató. 3. «Nemzeti rádió», Rudayansky Gyula, szavajja Kohn Daniel, II. oszt. nov. 4. «Magyar népdalok» (I.), előadja az iskolai zenekar. 5. «Kik voltak a honvédek?» Toti Kalmantói, szavajja Herczeg Jenő, II. oszt. nov. 6. «Nemzeti dals», Petöfi Sandorlót, zeneje Boldis Ignaczlót; előadja az iskolai zenekar. 7. «Szep Ilonka», Vorósmarty Mihálytól, meiodramatikuss zeneje Ernyai Józseftől; szavajja Tirts Béla, I. oszt. nov. 8. «Magyar nyelv», Abranyi Emiltől, szavajja Lehotzky Os. kar, III. oszt. nov. 9. «Magyar népdalok» (II.), előadja az iskolai zenekar. 10. «Temenet huvas», Arany Janostól, szavajja Schweng Lajos, III. oszt. nov. 11. «Istudok, Zaasskovszky Endrétől; előadja az iskolai zenekar. Kezdeté d. e. 10 óraor. Töröcvar- Martonban marcius hó 7-én. A rendezőség.

A Lipto-Szt-miklósi daleyilet f. évi április hó 2-án, Lipto-Szt-miklóson a fekete sas című száló nagytermében IX-ik daleyiletéi e. t. e. l. e. rendezv. előadások, a daleyilet ezzel kapcsolatos tanc fogókövetnek. Ezen előadások szakavatósággal szerényen működő daleyilet iránt az érdekesedek immár vármegye szereté általa

nossá válván, a most hirtetett estélynek is úgy érköli mint anyagi sikere biztosított-nak mondható.

Viragok a Fátira állt. Ez a címe Boldis Ignacz legújabb zeneszerzeményének, melyet Paliek a legutóbbi táncmultság alkalmával olyan animoval játszottak, hogy allig tudott a táncoló közönség beténi vele. Valóban, ez a muzrika igazi inspiráló szülője; fülbomló, kedves zene, mely sokaknak fog kellemes perceké zenereni. Ajánljuk olvasóink figyelmébe. Kapathó Moszkói Ferenc könyvtérkedésében, Töröc-Szt-Martonban, 75 kr-ért.

Halálhöz. Folyó hó 5-én Lipto-Turikon Thurdásky Kálmán nyugalmazott kirtörvényszéki bíró rövid szenvedés után jobb létre szerdült. A hó dugott körülbelül két évtyed óta működött a helybeli törvényszéknél és igazgaszterete valamint némes jelleméről fogva közbecüvésnek örendült. Halála megégyeztette mely részvétet keltett. Hűt teiemel e hó 7-én Lipto-Turikon a család sírtholban gondok örök nyugalomba elhelyeztetni.

Adomány. A lipót-szentmiklósi takarékpénztár az e héten tartott közgyűlést és ottani új tüzöltő-egyesületnek 100 forintot szavazott meg.

A felvidéki öhínségek iránt mind szélesebb körű érdeklődés kél Magyarországról. A töröcvarmei székibírók közsámara közöl harcezer forint gyűlt össze; az arvacmeyeré javára készpénzben és terményekben immar felszárzer írt körül van az adományok összege. Azra vagynak kíván-csak, vajjon meltnak mutatják-e magukat az inségek a tarsadalom ezen nagy foku részvevete? Tudomásunk szerint nemcsak a martoni székjara neves igazgató, de több más gyáros is ajánkozott napzaszamosok alkalmazására (egy áltoldi lojalmaszabályozással egyzerre 2000 munkás talaina kenyere); úgy leht, hogy a tótok ajánlatát is olyan kekesen fogadták az éhezők, mint Dobrovitset, kimez ideg idegelyen munkas seajkmozott a tudis kenyérkeresetre.

Talpra magyar. Boldis Ignacz igazgatónak gyönyörű szerzeménye a Talpra magyar megjelent nyomtatásának 3-leve változatban u. m. fehé karra, vegyes karra, és haron szólami noi (vagy gyrmek) kára zongorakísérettel. Nem szakszég a legmelegbeajkmanunk e szép dalt, mert hataosabbar ajánlja a szerzemény önmagát. (Oly fölbeszámlo, ogy nemcsak egyszerű és dalt, hogy rövid időn mindentelén éven úgy foglalkoznak, mint nálunk, ahol egyarált halas uat kökinesse vad. Ára 60 kr., kapathó szenton Töröc-Szt-Martonban.)

Közönségtől nyilvatias. Mindazon ismeretlen, kik öbölgyött aytam elnyúnta alkamadoi szives részvevete. Kifejezésé által fadamamtan enyiment iparkodók, fogadják h. h. szakszönetmet. — Dersöz Béla.

A Lipto-Szt-miklósi magyar tarsalgó kör állt marcius 15-én rendezendő ünnepélyen a lipót-szt-miklósi daleyilet a szarot és Boldis Ignacz «Nemzeti dals» című szerzeményét fogja előadni, ez utóbbit a nekiszeretve. Szavainak tognak Kux Adolf ur, ügyved és Isvanffy Gyula tanar, Na y Isvanffy poig, isk. igazgató pedig alkalmi levevasat fog tartani. Az előadás után közvacsora lesz a kör helyiségében.

Hamis parabájr. A Magyar Hírlep szerdai száma egy telitűnt két parabát hozott, mely a lipót-szt-miklósi tótok t. e. t. e. r. eskedésebe és különféle aruikkelt kétegy gazdajának megkieséket veget; ha a vigye. A meg nem tartott tárgyasat az, t. n. n. visszahozni igerte. De minthogy az annal visszavételbe hiba vartak a d. b. t. u. gyánussa vat a bevariasai. Az utánjárás kiderítette, hogy a szolgálot egy rapial eze-öt elcapias és az emittelt aru kkekelt kereket öldott. A tolvaj szolgálot r. e. g. az nap elfogtak és átadták a csendőrs g. e. A 130 frt aru ckekelt mar nagyörömbre ölcő arótt eladta volt.

Ünyilokosság. Detrich Ignacz becsüváltalnak Lipto-Szt-miklóson t. hó 8-án, k. t. e. a Korona-vendégében egy lorgopisóval agyonöltötte magát és azonnal szornyt halt. A öbölgyötait azt reméte, hogy egy közleved elhat rokona után örököm fog, m. k. r. azonban meggyözödt, hogy masok az örökösök, ekevésredesen agyonöltötte magát. Csajadjet tvartatlag tudósítottak ez esetröl.

Fekete, fehér és szines selymeket, méterenként 45 kr-ért 16 frt 65 kr-ért szines mintázott mintegy 240 különböző f. e. és 200 különböző szinben szalut, megd. d. e. t. e. önyitőkere, vagy vegekelen is paszabes- és vanmentesen Helyemegy. G. (es. kir. udvari szántó) selyemgyára Zúrciben. — Minak postafiók 100 fr. kúldetnek. Szavajja címzett levelekre 100 fr. b. e. g. ragasztandó.

Gyönyörű minták ingyen és bérmentve a privát-megrendelőnek.
Mintakönyvek a szabónak bérmentlenül.

Öltözeteknek való kelmék.

Peruven és Dosing magas Clarus részére, előírás szerinti szövetek a csász. kir. hivatalnokok igényűvé. Veteránok, tisztek és tornászok számára. Billard- és játszóasztalokra való ó posztó. Loden kelme vizhatlan csúszkálóknak, mosószoetek, utazó-
plaidok 4 frtól — 14-ig.

Ki jutányos áron, valódi, tartós, tiszta gyapot posztókat akar venni, nem pedig olcsó rongyot, mely minden ártól által eladatik és alig érdemli meg a szabódját, forduljon

Stikarofsky J.-hoz Brűnben.

A kontinens legnagyobb posztó gyári raktára.

Féltől fő mintákkal készlettel és világáramlással fogva magától értődik, hogy sok, különböző he. zásugy maradvék van rakaron, melyekből mintákat küldeni nem lehet; tehát az ügyes család, ha ezeknek a maradvékokból mintákat ajánlanak. Bátor vagyok a t. közönséget ilyen czélelővel meggyőzve, hogy maradvékokat ajánlanak. Mar az egyforma hűségűben szerezhethet a család. — Ezen maradvékok dívatját már, elkorhadt és elhalhatlan egyből vannak vagva és ezen rossz árú a vételának haruudártszékben szíri meg

Maradvékok, melyek nem tiszteken, massal felcserelethetnek, vagy a pénz visszaaküldetik. A maradvékok megmérésénél kérjük a hosszúságot, színt és azt megadni.

Szállítások csak utánvetellel, 10 frtól meghaladó küldemények portómentesen eszközölthetnek.

Levelezés német, magyar, cseh, lengyel, olasz és franczia nyelven. — 20

„Newyorki Germánia“

életbiztosító társaság

Alapított 1860-ban.

A társaság aktívái 1891. január hó 1-én 66.881.021 00 márkára ragnak, tiszta fölsége pedig 3.721.271 15 márkára.

Fennállása óta 1891. január hó 1-éig a társaság: ha álesekért 57.173.217 márkát, a biztosított élete idejében esedékessé vált kötvényekért 10.632.540 márkát, életárjadról fejében 727.061 márkát fizetett ki.

1891. január hó 1-én érvényben lévő biztosítások 32.591 kötvény 243.616 529 marka erejűig, ebből eszik Európára: 18.689 kötvény 103.237.421 marka erejűig.

A társaság aktívái Európában: Ingatlan Berlinben, letetek a különböző országok kormányainál, bankoknál és kötvényekre adott kölcsönök 6.008.556 márkára ragnak.

A társaság Magyarországon, Ausztriában, Németországban és Svájcban képviselősekkel bir. Díjszabályzatai igen jutányosak és feltételei a lehető legmáltányosabbak.

Felvidápostással szolgál:

a társaság magyarországi vezérképviselősége

Budapest, VI. Gyár-utca 13. sz.

Magyarországi referentiák: Pesti magyar kereskedelmi bank, Bokros Elek, Dr. Dégen Gusztáv és Dr. Neumann Armin országgyűlési képviselők. — 11

GRIFTON Valódi franczia papír

az egjjobb **szivarka papír**

ÜGYELJENEK A JEGYRE

Melyik lapra fizessünk elő?

Gazdag tartalmánál, nagy terjedelménél fogva a legolcsóbb magyar lap az

„EGYETÉRTÉS“

a mely az új évvel immár 26-ik évfolyamába lépett. Ez a magyar olvasó közönség legtekintélyesebb lapja. Hiteles forrásokból származó értesüléseinek gyorsasága, állapossága és sokasága, rovatának változatosága kitünősége, a különböző olvasmányok gazdag tartalma tettek népszerűre. A kormány koreben előforduló eseményekről az «Egyetertes» olvasói értesülhetnek első sorban. Az országgyűlési tárgyalásokról a legregebbes, tárgyilagos hír tudósított egyedül az «Egyetertes» közöl. Hármy parthoz tartozók is a képviselő, beszéd az «Egyetertes»-ben a legterjedelmesebben közöltek. Ez az óriási terjedelmű lap egyszerre két homlokegyenestelenként irodalmi czelt szolgál, mert naponta megajálja benne a család, a högyvagyva a maga szepirodalmi olvasmányait a világirodalom legkitünőbb irónak legújabb regényeit, talál benne tarcazúkat keket legjobb iroinktól, divattudósítást Parisból stb., úgy hogy nincs szepirodalmi l. p. mely az «Egyetertes»-nek e rovatával a versenyt kiálthatna.

S ezzel szemben ott van az «Egyetertes»-nek oldalára terjedő politikai és közgazdasági része, mely megvizsgáltság, komolyság és joirtésütség tekintetben utóélettelennék van cismerve a magyar sajtóban Egyik legjobbo érdeme az «Egyetertes»-nek, hogy az események átsmártésze körül soka szemmenni tekintetkől sem hagyja magát befolyásolni, s mint teljesen független lap fölfele all minden pártedeknek és csak az igazságot szolgálja. Az egész sajtóban legnagyobb terjedelmű országgyűlési tudósításnak is mindenkori a pártkemteteken felülemelkedő részrehajlatlanság szerete meg a közölsim-rem. mely abban nyilvánul, hogy az «Egyetertes» olvasói között minden pártból találunk híveket.

Az «Egyetertes» gazdasági rovata cismert feje tekintélynek örvend. A magyar kereskedő s gazdáközönség, az iparos és vállalkozó nem sorul többé idegen nyelvű lapra, mert az «Egyetertes» kereskedelmi s üzleti tudósításainak bőséggével a többi lapok már föl sem veszik a versenyt. A kereskedő, az iparos s a mezőgazda két evitől óta tudja már, hogy az «Egyetertes»-ben megtalálja mindazt, amire szüksége van, s e miatt az «Egyetertes» már nem nélkülözhetetlen vált mint a hazai kereskedelmi, ipar- és mezőgazdasági forgalom magyar nyelvű vezérlapja. Üzleti dolgoknál az «Egyetertes» a legjobban informál ap Magyarországon.

A rendes rovatokban s a fölmerülő eseményekről legnagyobb terjedelemben közölt bő tudósításokon kívül végre csak az «Egyetertes» 3 specialis rovatát említhet meg, melyek országos híre tettek szer. Eze: az irodalom, a Tanügy és a Mezőgazdaság, melyek mindegyike egy-egy szaklapot képes pótolni. Aki olvasni valót keres és a világy folyásáról gyorsan s hitelesen akar értesülni, fizessen elő az

„EGYETÉRTÉS“-re,

melynek előfizetési ára: egy hora 1 frt 80 kr., negyedévre 5 frt s egy évre 20 frt. Az előfizetési penek az «Egyetertes» kiadóhivatalába küldendők. Mutatvány-számokat a kiadóhivatal kívánata ingyen és bérmentve küld.

Az «Egyetertes» felelős szerkesztője az «Egyetertes» kiadóhivatala: Csávolszky Lajos. Dalszínház-utca 1. szám. (Az operaház szemben.)

PSEPHOFER J.-féle

gyógyszertár

BÉCSBEN, I. KER. SINGERSTRASSE 15. SZ. A.

„zum goldenen Reichsapfel.“

Vértisztító labdacsook. ez előtt általános labdacsook neve alatt; az utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakhamar a nyelvkészlet és emellett a szív és a tüdő betegségei, melyek ezen labdacsook általános csodálatos hatásukat észerszeresen be nem bizonyították volna. Évtizedek óta ezen labdacsook általános elterjedésének örvendek és alig van család, melyben ezen kitünő háziorszerű készlet nem volna található. Számtalan orvos által ezen labdacsook háziorszerű ajánlatnak és ajánltak mind ön bajoknál, melyek a rossz emésztésből és székrekedésből erednek; mint epe-zavarok, máhajok, kólika, vérülések, aranyér, heletlenség, hasonló betegségeknél Vértisztító tulajdonságuknál fogva kitünő hatással vannak vérszegénység s az abból eredő bajoknál is; így sápkórnál, idegességből származó fejfájásoknál stb. Ezen vértisztító labdacsook oly könnyen hatnak, hogy a legsekélyebb fájalmak sem okozzák, és ennek folytán még a leggyengébb egyének, de még gyermekek által is minden aggodalom nélkül lehet alkalmazni.

A számtalan hálaíratból, melyet e labdacsook fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehezebb betegségeik után egészséggük visszanyerése folytán hozzánk intéztek, ezen helyen csak néhánny említhünk azon megjegyzéssel, mely mindenki, aki ezen labdacsokat egyszer használtta, meg vagyunk győződve, azokat tovább fogja ajánlani.

Schierback, 1888. okt. 22.
Tekintet s. Ur!
Alulírt kéri, hogy fejlette hasznos és kitünő vértisztító labdacsoiból ismét 4 csomagot küldjen sziveskedjék.
Neureiter Ignác, orvos.

Hrasche, Flödnik mellett, 1887. szept. 12.
Tekintetes Úr!
Isten akaratá volt, hogy az Ön labdacsoi kezim közt a legkedveltebbek és legolcsóbbak megron: Én gyermekágyban meghaltam olyannyira, hogy semmi munkát sem voltam többé képes végezni és bizonyára már a holtak közt volnék, ha az Ön csodálatremelő labdacsoi engem nem mentettek volna meg. Az isten aida meg Önt ezért ezerszer. Nagy bizalom van, hogy ezen labdacsok engem is ökeletesen ki fogják gyógyítani, a mint már másoknak is egészséggük visszanyerésére segítségül szolgáltak. Anic Trezza.

Hecs-Tóthly, 1887. nov. 9.
Mélyen tisztelt Úr!
A legértőbb köszönetem mondok ezenel éven 40 éves nagynémem nevében. Az illető 5 ének át szenvedett gyomorhurutban és vizorságban már életét is meguntá, melyről egykétikét is meg tudtam venni, amint az előző kaptam az Ön kitünő vértisztító labdacsoiból s azoknak állandó használata folytán tökéletesen kigyógyult. Legjobb tisztelettel Weizselt Joscia.

Eiechengrabamt, Göhl mellett, 1889. márcz. 27.
Tekintetes Úr!
Alulírt ismelenen kér 4 csomagot az Ön valóban hasznos és kitünő labdacsoiból. El nem mutathatólag legnagyobb elismerésemel kifejeztem ezen labdacsok etere felett és azok, aloe csak alkalimam nyíltak, az igazságotok legmegegyezően fogom ajánlatommal. Ezen hálaíratom letészeszerinti használataura Önt emmel felhalmozom.
Féjes tisz. etjelettel Hahn Ignác.

Kotschdorf, Kolbach mellett, Szilázia 1886. okt. 8. T. Ur!
Fekkerem, miszerint az Ön vértisztító labdacsoiból egy csomagot 6 dobozzal küldeni sziveskedjék. Csakis az Ön labdacsoi labdacsoinak köszönetemmel, hogy szeg gyomorhájól, mely engem ötven át gyötört, megszabadultam. Ezen labdacsook nálam sokasom fognak kifogyoi, s midőn legértőbb köszönetem kifejezem, meg vagyunk tiszteltet.
Zwickl Anna.

Ezen vértisztító labdacsok csakis a Pspherfer J.-féle, az arany orotnál almhozó cizett gyógyszerárban. Beesten L., Singerstr. 15. sz. a. készíttelne valódi minőségben, s egy 15 szem labdacso tartalmú doboz ára 11 kr. Egy csomag, melyben 6 doboz tartalmatik, 1 frt 60 kba kerül; bérmentlen utánvetellel küldésnél 1 frt 10 kr. Egy csomagnál kevesebb nem küldetes el. Az összeg előre beküldésénél (mely legjobban postautalvánnyal eszközölthet) bérmentlen küldésével együtt: 1 csomag 1 frt 25 kr., 2 csomag 2 frt 30 kr., 3 csomag 3 frt 3 kr., 4 csomag 4 frt 40 kr., 5 csomag 5 frt 40 kr. és 10 csomag 9 frt 20 kba kerül.

Amerikai kösvénykenőcs, gyors és bizalmas, melyben ezen labdacsook általános hatásukat észerszeresen be nem bizonyították volna. Évtizedek óta ezen labdacsook általános elterjedésének örvendek és alig van család, melyben ezen kitünő háziorszerű készlet nem volna található. Számtalan orvos által ezen labdacsook háziorszerű ajánlatnak és ajánltak mind ön bajoknál, melyek a rossz emésztésből és székrekedésből erednek; mint epe-zavarok, máhajok, kólika, vérülések, aranyér, heletlenség, hasonló betegségeknél Vértisztító tulajdonságuknál fogva kitünő hatással vannak vérszegénység s az abból eredő bajoknál is; így sápkórnál, idegességből származó fejfájásoknál stb. Ezen vértisztító labdacsook oly könnyen hatnak, hogy a legsekélyebb fájalmak sem okozzák, és ennek folytán még a leggyengébb egyének, de még gyermekek által is minden aggodalom nélkül lehet alkalmazni.

Tannochinin hajkenőcs Pspherfer J.-féle (6). Evék hosszú szora óta váromenyű hájnévesztés szer között orvosok által a legjobban használt. Egy elegans kiállított nagy szelencével 2 frt.

Általános tapasz Mendel tanártól, (6). Útes és száraz által okozott sebeknél, mérges dagasztásoknál, nykúcsak, sebes- vagy gyuladt-mell vagy más iyy bajoknál, mint kitünő szer lön kipróbálva. 1 tégely 50 kr. Bérmentve 50 kr.

Fagybalzsam Pspherfer J.-féle Sok év óta a fagyos tagokra és minden idült sebre, mint legjobbos szer elismerve. Egy koscsogel 40 krajczár. Bérmentve 60 krajczár.

Útírszody, egy általános ismert kitünő háziorszerű, melyben ezen labdacsook általános hatásukat észerszeresen be nem bizonyították volna. Évtizedek óta ezen labdacsook általános elterjedésének örvendek és alig van család, melyben ezen kitünő háziorszerű készlet nem volna található. Számtalan orvos által ezen labdacsook háziorszerű ajánlatnak és ajánltak mind ön bajoknál, melyek a rossz emésztésből és székrekedésből erednek; mint epe-zavarok, máhajok, kólika, vérülések, aranyér, heletlenség, hasonló betegségeknél Vértisztító tulajdonságuknál fogva kitünő hatással vannak vérszegénység s az abból eredő bajoknál is; így sápkórnál, idegességből származó fejfájásoknál stb. Ezen vértisztító labdacsook oly könnyen hatnak, hogy a legsekélyebb fájalmak sem okozzák, és ennek folytán még a leggyengébb egyének, de még gyermekek által is minden aggodalom nélkül lehet alkalmazni.

Élet-esszencia (prági csöppek), megrontott gyomor, rossz emésztés és mindennemű altesti bajok ellen kitünő háziorszerű. 1 üvegcsevel 22 kr., 12 üveg 2 frt.

Általános tisztító-só Butrick A. W.-féle Kitünő háziorszerű s a rossz emésztés minden következményei, u. m. fofájás, szedülés, gyomorgrors, gyomorhúr, aranyér, dugtas stb. ellen. Egy csomag ára 1 forint.

Angol csodabalsam, 1 üveg 50 krajczár, 1 kis üveg 12 kr.

Por a labízzadás ellen. Ezen por megajlazzadást s az azáltal kepződő kellemetlen szagot, epent tartja a lábbelit és mint általában szer van kipróbálva. Egy dobozzal 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Golyva-balsam, kitünő szer golyva ellen. 1 üveg 10 krajczár, 1 üveg 40 krajczár, bérmentes küldésel 60 krajczár.

Helsz vagy egészségszó kitünő gyógyhurut és minden a rendellen emésztésből származó bajoknál. 1 csomag 1 frt.

Ezen itt felsorolt készítmények közül az osztrák lapokban hirdettet öszen bel- és külföldi gyógyszerészek különlepeségei rakta-ron vannak, és a készletben netem nem levők gyorsan és olcsón megszerethetnek. Postai megrendelésre a leggyorsabban eszközölthetnek, ha a pénzösszeg előre beküldetes; nagyobb megrendelésre utánvetellel küldetes. — Bérmentve csakis oly esetben történik a küldetés, ha az összeg előre beszerkít, mely esetben a postaköltségek sokkal mérsékeltebbek.

Hirdetmény.

A nagymélt. kereskedelemügyi m. kir. ministerium az 1892. évi február hó 28-án kelt 2849/1. sz. rendeletével a nagyszombat-krakói államút 188—104 km. szakaszán szükséges tölgyfa-kerékvetők helyreállítását 1529 frt 34 kr. összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkákat fogantatásának biztosítása céljából az 1892. évi március 16. 31k. rajznak d. u. 2. órájára a hptóvármegyei m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zari ajánlati versenytárgyaás hirdetik.

A versenyezni óhajtok felhívának, hogy a fentelbi munkákat végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó, s a részletes feltételeiben előírt 5%-nyi banatpenzzel ellátott zárt ajánlataikat kitűzött nap déli 12 órájáig a nevezett hivatalhoz arnyival inkab. gyerezenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szálan forgó munkalatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek, a szerződési minta, a nevezett magy. kir. államépítészeti hivatalnál, a rendes hivatalos órákban, naponként megtekinthetők.

Kelt Liptó-Szent-Miklósán, 1892. évi márcz. hó 4-én, a hptóvármegyei m. kir. államépítészeti hivatal:

Kruspér Pál,
kir. főmérnök.

OLCSÓ BUTOROK

egyszerűbb és finomabb kivitelben

Budapest, váci körút I. sz. I. emelet

DEÁK FERENCZTER SARKÁN.

Kiválóan kápos orvgyógyékét bérmentve küldünk

HALÁSZ ES TÁRSA

Budapesti butoripar-verseny telep.

11—12

Crúz. kőszvény, igazsgatás, tejfajás, csipőfogalom, hatájuatlan stb. ellen legjobb leedőrszolás a Richter-féle

HORGONY-PAIN-EXPPELLER.

Több mint 20 év óta a legcébb családban ismeretes mint a dalm-cenyhító szer és nagyon minoen gyogyszertalanban kaplato 20 es 70 kiert. Mindogy utazások letelnek, emellegva mindig határozottan: „Horgony-Pain-Expeller”

kérendő.

Az egészség ápolása.

Gyógyszerek

melyek ezer meg ezer orvosi tekintélye és magánzók bizonyítványai által kitüntetett készítmények.

Dr. MILLER MOHSAVA

különösen jó eredménnyel hat köhögés, rekedtség, torokfájás, nyálkáság és tuberkulozis keletkezése s általában az összes élekezési szervek kóros állapota ellen, ép úgy felnőttek — mint gyermekeknek!

ára 50 kr.

Dr. Miller präservatív balsama görcsök ellen.

Ezen balsamot ajánlják gyomorfájás alkalmával, gyomor görcsök, gyomor katarrhu, gyomordagányok, hasmenés és kolikánál. Kelkénál majdnem azonnali hat. Kitűnő hatással bír minden üdülő betegnek, mivel az emésztést je enékenyen előmozdítja. Ezeu kitűnő gyógyszernek nem szabad hiányozni egyetlen egy háztan sem, főleg falun.

Egy üveg ára 1 frt 50 kr. 1/2 üveg ára 80 kr.

Főraktárral Magyar-Osztrák monarchia részére MAKOVICZKY PETER Liptó-Rózsahegyen bír.

A központi szétküldési raktár van:

MILLER J.

gyógyszerésznél BRASSÓBAN (Erdély).

„ZEA“

Zea, mely levesnek, tejbefttnek, pépeknek (Koch) borsóval, babbal vagy kazottával vegyítve, főzeleknak is hasznalható, a bécsi cs. k. vegyikísérleti állomás analízise szerint

7.93% tojásfehérnyét, 1.23% dextrin, 1.08% zsirt tartalmaz.

100 rész Zeából 87.74 rész emeszthető.

A Zea tehat több, mint kétszer annyit táplálékot tartalmaz, mint például a rizs, s amellett finom ízű; ára olcsó és betegeknek úgy, mint egészségeseknek igen ízlik, különösen gyermekeknek kiválóan hasznal.

Hogy a közönségnek Zeánkat folyvást egyenlő, hamisítván minőségben juttassuk a Zeát ezentúl

1/2 kgrmos dobozokban

is, dobozonként a megallapított 12 krajt árón hozzuk forgalomba.

Minden doboz törvényesen bejegyzett védjeggyelükkel és számos főzési iradalmnyyel, melyek a Zea helyes elkészítésére igen fontosak, van elatva, és a legtöbb ország fűszer-, csemege- és lisztkereskedésben kapható.

Hirschfeld testvérek és társa

cs. és kir. szabadalmazott daráló, árpa és borsóhámozó gyár,

Wien, II., Untere Augartenstrasse 18.

10—12

Birtokeladás.

Turóc vármegye alsó járásában, a kassa-oderbergi vasút mentén elterülő egy községben fekvő, 1886 óta tagosított, 91 magyar hold szántó és rétből álló, megfelelő és jó karban található lak- és gazdasági épületekkel ellátott **birtok**, melyhez közös urb. erdő- és legelőhasználat is jár, szabad kézből eladó. Közvetlenül érdeklődők sziveskedjenek alólirott, mint az eladás-sal megbízotthoz fordulni, ki bővebb értesítéssel készségesen szolgál.

Kelt Turóc-Szt-Mártonban, 1892. márcz. 7-én.

Dr. Lax Adolf,

Turóc-szt.-mártoni ügyvéd.

4895. sz.
tjkvi 1891.

Árverési hirdetményi kivonat.

A t-szt-mártoni kir. jbiróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a turóc-zst-mártoni városi takarékpénztárnak Sebeny András és Sebeny szül. Matula Anna elleni végrehajtási ügyében a bbányai kir. törvénytérületén Szucsány községben fekvő :

1) a szucsányi 26. sz. tjkj-könyvben I. 1 sor 668. hr. sz. a felvett ingatlanból B. 14. és 15. t. szerint Sebeny András $\frac{3}{10}$ részben megillető jutalékára 19 frtban ;

2) az ugyanottani 63. sz. tjkvben 2 sor

640 hr. sz. és 6 sor 1568. hr. sz. a foglalt ingatlanból fentebbit B. $\frac{3}{10}$ szerint $\frac{2}{8}$ ad részben és Sebeny szül. Matula Annát $\frac{2}{8}$ részben megillető jutalékra 18 frtban.

3) az ugyanottani 608. sz. tjkvben \dagger 1 sor 1135. hr. sz. a foglalt ingatlanból Sebeny András B. 4. t. szerint $\frac{4}{10}$ r. megillető jutalékra 27 frtban. — végre

4) az ugyanottani 618. számú tjkvben I 1—16 sor sz. a foglalt Sebeny András és Sebeny szül. Matula Anna nevében álló ingatlanokra 519 frtban ezennel megállapított kikialtási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1892 évi márc. hó 28-ik napján d. e. 10 órakor Szucsány községben a község háza-

nál megtartandó nyilvános árverésen a kikialtási árban alól is el fog adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok kikialtási árának 10 %-at készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy pedig a banatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt atszolgáltatni.

Kir. jbiróság mint tkvi hatóság.

Turóc Szent-Mártonban, 1891. november hó 16 an.

Fekete,
kir. jbiró.

A turóc-zst.-mártoni „MAGYAR NYOMDA”

kiadásában megjelent:

„Virágok a Fáttra alól”

czimű szerzemény,

IRTA:

BOLDIS IGNÁCZ,

ára 75 kr.

Tanítók és intézetek számára 50% engedmény és 10 példány megrendelésénél a 11-ik példány ingyen.